

Bókaummæli:

Blíð er summarnátt á Føroya landi

— eftir Jógvan Isaksen

Skaldsagan »Blíð er summarnátt á Føroya landi« hjá Jógvan Isaksen er onnur krimiskaldsagan á føroyskum, men tann fyrsta, har hendingarnar fara fram í Føroyum. Bókin er ikki minni enn 263 bls. í 52 portum.

Bókin er bygd upp um, at ein ung genta verður funnin deyð undir Støðlafjalli. Hóast løgreglan metir deyða hennara vera eitt óhapp, vil freelance blaðmaðurin Hannis Martinsson kann støðuna nærri. Tá hann stutt seinni finnur vinnmannin hjá tí ungu gentuni deyðan, er hann fullvisur í, at her ruggar ikki rætt. Hann fer so undir at kanna málið og setir livið í váða ferð eftir ferð.

Sjálv søgan fer fram í 2 vikur, men prologurin fer fram uml. ein mánað framman undan og epilógurin nakrar vikur aftaná. Tilsamans fevnir bókin um uml. 2 mánaðir. Spurningurin um nær hendingarnar fara fram, er nakað fløktur. Greitt er, at hendingarnar fara fram um summar, ið tí fyrst í mai hevur Hannis fingið bræv frá Sonju (s. 12) og longu fyrri ólavsku er málið loyst (s. 261).

Sonja hevur skrivað blaðgreinar í sambandi við, at 50 ár eru liðin síðani seinni veraldarbardagi byrjaði. Greinarnar mugu vera prentaðar uml. 1. sept. 1989. Á s. 37 skrivur hann: »Eg er mintist okkurt um, at Sonja fyrri einari tíð síðani hevði havt eina greinarøð um 2. veraldarbardaga. Tilvelingin til røðina var, at 1. sept. í ár vóru tað 50 ár síðani størsta ragnarok í søguni hjá mannaættini byrjaði«. Men orðingin: »1. sept. í ár vóru...« kann bara brúkast í tíðarskeiðnum 2/9-31/12, og tað vil siga, at Hannis situr og upplýrar eitt morð um heystið, sum

er framt í mai og upplýrað fyrri ólavsku, so her er flekja í hjá Jógvan. Hevði staðið at »1. sept. í fjør vóru...« var greitt, at hendingarnar fóru fram um summarið 1990.

Hendingarnar fara mest fram í Havnini og norðuri í Sjeindum. — Í Havn serliga í einum klubba, hann kallar »Eyskarið« — eitt umhvørvi, sum Jógvan tykist kenna væl.

Á bakpermuni verður sagt, at krimisagan er lötumynd av føroyska nútíðarsamfelagnum. Hetta er tó meira enn ivasamt. Eingin samfelagslýsing av týðningi er í bókini, men smá prik í eystur og vestur eru spjadd um alla bókina. Skrivitekniskt brúkar hann triggar mátar til at siga sína hugsan um samfelagið. Fyri tað fyrsta er uppi í søgugongdini kritikkur av politii og landsstýri. Til dømis er landsstýrisins idni fyrri at fáa fiskivinnusáttmála við Paraguay, sum liggur mitt í Suðuramerika, ein týðandi táttur í søgugongdini. Síðani eru, sum nevnt, øll tey smáu prikini, ið eru uttan samband við søgugongdina. Tey snúgva seg um útvarpið og sagnvarpið (t.d. s. 21, 25, 51), um sjúkrahúsverkið (s. 32), tollstovuna (almennar stovnar?) (s. 78), rúsdrekkalógina (s. 13 og t.d. s. 81, har hann nevnr, at 17 ára gomul genta stendur og selir rúsdrekka), fiskivinnupolitik (s. 255 o.a.); Føroysk málrokt verður eisini lastað fyrri at vera ov islendsk (s. 139), og eisini kristindómurin í Føroyum fær teyggið (s. 30, 58, 150). Í einstøkum føri fer hann út um sømiligt mark, nevnliga tá hann á s. 167 skemtar við syrgjiliga bussvanlukkuni undir Valaknukum.

Tann triði mátin, hann brúkar til at kriti-

sera samfelagið, er at hann letur Stangl halda brochmanslestur fyrri Hannesi um verumáta føroyinga og annað. Henda roðan hjá Stangl hevur ongan týðning fyrri søgugongdina. Tað er eyðsæð, at Jógvan leggur Stangl orð í munnin at siga tað, sum hann sjálvur hevur at siga um føroyingar (s. 255ff).

25. kapitull, um tá Hannis situr á Landsbókasavnum og lesur um nazistarnar og brotsgerðir teirra, er í so langur og lýsir nazismuna nógv meira gjølla, enn neyðugt er fyrri søgugongdina. Einkin er at ivast í, at Jógvan við hesum vil minna okkum á ræðuleikar nazismunnar. Eisini lýsingin av deyða Andreas Peturs (s. 130f) styðjar hesa fatan.

Persónarnir eru ikki væl lýstir og eru ov litið livandi. Vit koma litið inn á teirra hugsanarhátt og kenslur, men hetta er helst vanligt fyrri krimisögur. Ein persón koma vit kortini nærri inn á; so legið tað ljóðar, er Lucas skipari tann mest »livandi« persónurin í bókini.

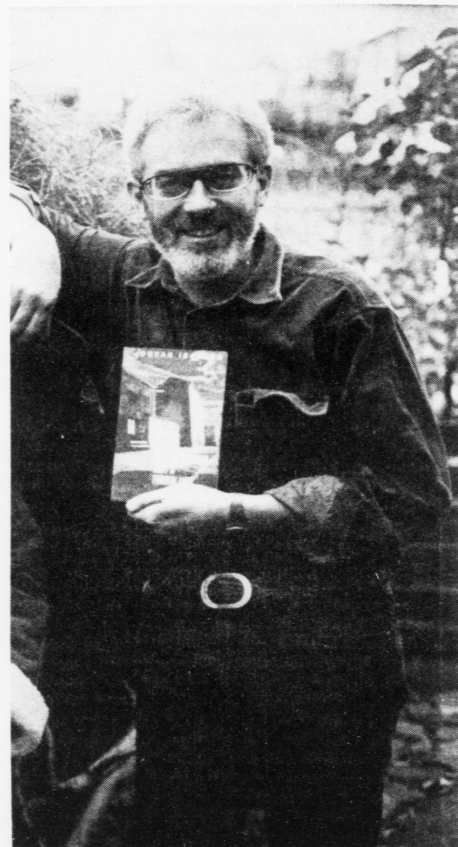
Bókin er skrivað á nútíðar føroyskum máli, ið liggur nær talumáli, og er tí lætt at lesa. Flestu kapitlarnir eru stuttir, í miðal minni enn 5 síður, men onkir kapitlar eru ov langdrignir. Onkir ljótir stavfeilir lyta eisini bókina, t.d. á s. 105 er einki skrivað við ø.

Hvat man hevundur-in vilja við hesi bókini. Ivaleyst vil hann við at skapa eina føroyska krimisøgu geva okkum undirhald. Harafturat ynskir hann at vísa á ymisk brek í føroyska samfelagnum. Og fyrri tað triðja kunnu hesar gjølligu frágreiðingar, um hvussu nazistarnir pindu og drupu fólk, ikki annað enn vera

tiknar við fyrri at vísa á ræðuleikar nazismunnar, kanska fyrri at ávara móti slikum í framtíðini.

Samanumtikið kann sigast, at bókin er hampuliga spennandi sum krimisøga, men heitið »lötumynd« av føroyska nútíðarsamfelagnum orkar hon ikki rættiliga at bera. Týðuligt er, at her er tað úti-setin, ið kemur heim aftur og við sínum »glogga« eyga sær, hvussu samfelagið ikki átti at verið.

1. R við Gøtugjógvi

Studentaskúlanæmingar í Eysturoy hava sent okkum hetta ummæli, eftir at tey hava lisið nógv umrøddu krimiskaldsøguna eftir Jógvan Isaksen, rithøvunda

Filmsfelagið í summarfrí

Nú ið farið er um summarmála fer felagið at leggja niður sýningarnar. Seinasta sýningin á hesum sinni verður nú sunnudagin 21. apríl kl. 15.00 í Sjonleikarhúsinum, har filmurin »Kvinnur á Áfalstrom« er á skránni.

»Kvinnur á Áfalstrom« er spanskur skemtilfilmur frá 1988.

Pepa hevur í loyndum elskaran Ivan, sum er henni ótrúgvur. Tað stendur ikki á hjá Ivani at fáa konufólk, og hann leggur einki í Pepu longur. Timir ikki meira og ger seg til at rýma. Hon, sum enn er góð við Ivan, skal hava smá, og ætlar ikki at lata hann sleppa so. Hon leitar eftir honum og kemur í hesum sambandi í hóslag við hópin av fólk, sum so ella so hava havt samband við Ivan. Av hesum

standast nógvur flekjur, sum fara eftir lórlitum við fúkandi ferð.

Frálíka undirhaldið filmur, sum hevur fingið fleiri virðislonir. Mujeres al borde de un ataque de nervios. Pedro Almodóvar, Spania 1988. 89 min. Carmen Maura, Antonio Banderas, Julieta Serrano, Maria Barranco, Rossy de Palma, Guillermo Montesinos, Kiti Manver. Danski titlurin: Kvinder på randen af et nervøst sammenbrud. Tusind Øjne 114, Levende Billeder 3/1989.

Aðalfundur

Undan sýningini verður aðalfundur Filmfelagsins. Her hava limir høvi at seta fram uppskot til komandi skrá, og annars verður høvi at kjakast um virki felagsins komandi sum heild.

